

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Gymnázium J. G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecká škola, spol. s r. o.

Pedagogicko-psychologická poradna

Čechyňská 19, 602 00 Brno

Identifikátor zařízení: 600 013 961

Zřizovatel: Mgr. Miroslava Procházková, rodné číslo 44 53 13/164

Jurkovičova 15, 638 00 Brno

Školský úřad Brno, Křížová 22, 603 00 Brno

Termín konání orientační inspekce: 17.-19. leden 2000

Čj.	122 007/2000-05062
Signatura	ol2zt311

HODNOCENÍ ČINNOSTI PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY

Podmínky činnosti

Pedagogicko-psychologická poradna je zřízena jako jedno ze zařízení Gymnázia J. G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecké školy, spol. s r. o. v Brně. Zajišťuje služby především pro tuto školu. Současně nabízí a poskytuje odborné služby dalším školám (mateřské, základní a střední školy v Brně a okolí), zařízením a jednotlivcům. Tyto služby jsou určité části škol poskytovány na základě vzájemné smlouvy.

Tabulka č. 1 - Přehled o odborných pracovnících PPP

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho řen
Ředitelka - psycholog	1	1
Psychologové	2	2
Pedagogové	2	2
Speciální pedagogové	3	3
Odborní pracovníci celkem	8	8
Soc. pracovníce	1	1
Celkem	9	9

Činnost zajišťují tři odborné psychologičky, tři pracovníce se speciální pedagogikou a jedna sociální pracovníce. Dvě speciální pedagožky mají specializaci v oboru logopedie a pracují přímo na školách. V poradně pracují na částečný úvazek i dva pedagogové gymnázia, kteří zajišťují propojenost informací mezi pracovníky poradny, gymnázia a rodiči studentů. Zajišťují rovněž koordinaci činnosti v oblasti protidrogové prevence.

Pracovníci poradny splňují podmínky odborné způsobilosti. Další zvýšení kvalifikace bylo doloženo jen u některých z nich, a to v oblasti znakové řeči a v oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů. Všichni pracovníci se průběžně zapojují do dalšího vzdělávání, navštěvují kurzy a semináře dle aktuální nabídky Institutu pedagogicko-psychologického poradenství ČR a jiných subjektů. Vzdělání odborných pracovníků je účelně využito pro kvalifikovanou diagnostickou činnost, logopedickou diagnostiku a nápravu, pro vedení edukačně stimulačních skupin a pro diagnostiku a nápravu některých specifických vývojových poruch učení. Odborní pracovníci nemají potřebnou akreditaci pro vedení terapií.

Pro činnost poradny jsou vyčleněny prostory přímo v budově gymnázia s vlastním vchodem. Odborní pracovníci mají k dispozici čtyři menší pracovny a chodbu sloužící jako čekárna. Pracovny odborných psychologů jsou vybaveny standardním moderním nábytkem. Čekárna pro klienty i pracovny však působí stroze. Pracovna speciálního pedagoga je doplněna obrazovým materiálem a školním nábytkem účelně uspořádaným pro práci s malou skupinou dětí s rodiči.

Vybavení pracovních míst je plně v souladu s psychohygienickými požadavky. Sociální zázemí je velmi dobré.

Poradna má k dispozici dva osobní počítače, využívá je sociální pracovníce a logopedka. Softwarové vybavení pro odbornou práci logopeda je dostačující. Vybavení poradny psychologickými testy je pro současnou převážně diagnostickou činnost velmi dobré. Pracovny jsou opatřeny základními pomůckami a příruční odbornou literaturou. Další odbornou literaturu si mohou pracovníci vypůjčit v knihovně gymnázia.

Dobrá odborná úroveň a dobré materiální a prostorové podmínky vytváří celkově průměrné podmínky pro naplnění poslání pedagogicko-psychologické poradny.

Diagnostická činnost

Diagnostická činnost poradny je její dominantní náplní. Psychologických testů je dostatek a škála jejich výběru je široká. Diagnostické metody jsou využívány cíleně vzhledem k zakázce a osobnosti klienta. Testové metody jsou vyhodnoceny standardně, závěry jsou dostatečně podloženy. Zprávy z vyšetření jsou systematické, strukturované, odpovídají na zadanou zakázku a zohledňují okolnosti známé z osobní a rodinné anamnézy. Vyšetření jsou prováděna a výsledky vyšetření poskytovány dalším subjektům výhradně s písemným souhlasem rodičů klienta. Některé zprávy z vyšetření klienta (profesionální orientace) nebyly k dispozici, poradna poskytla informace ústně. Takto se postupuje, je-li klientem žák kmenového gymnázia. Některé závěrečné zprávy z vyšetření nebyly zaslány ani předány rodičům klienta, se souhlasem rodičů byly zaslány pouze škole.

Poradna poskytuje standardní (bezplatné) a nadstandardní (placené) služby. Standardní služby obsahují vyšetření dětí předškolního věku s opožděným vývojem, s výchovnými problémy, zjišťování způsobilosti dětí k zahájení školní docházky, vyšetření žáků základních a středních škol s výukovými problémy, diagnostiku specifických vývojových poruch učení, zpracování podkladů pro integraci žáků a návrhy pro zařazování do speciálních škol nebo tříd, pomoc v otázkách profesionální orientace aj. Nabídka nadstandardní péče zahrnuje nápravu grafomotorických dovedností pro děti z mateřských škol a žáky 1. stupně škol základních, rozvoj komunikativních dovedností, logopedickou nápravu vad a poruch řeči, vedení edukativně stimulační skupiny pro děti před zahájením školní docházky. V nabídce je deklarována i arteterapie jako pomoc při grafomotorických obtížích, výchovně-terapeutická skupina pro žáky vyšších ročníků základních škol a studenty a skupinová terapie dětí mladšího školního věku s poruchami pozornosti. Realizace těchto aktivit však doposud nebyla zahájena, protože odborní pracovníci nemají pro provádění terapií potřebnou akreditaci.

Diagnostická činnost pedagogicko-psychologické poradny je na velmi dobré úrovni.

Intervenční činnost

Počet klientů za dobu existence poradny udávaný ředitelkou je ke dni inspekce 2797. Z tohoto počtu je 2196 klientů jednorázových (jedna až dvě návštěvy) a pouze 601 klientů dlouhodobých (tři a více návštěv). Z těchto údajů vyplývá, že intervenční činnost se realizuje v menším měřítku. Provádí se depistáž žáků s vývojovými poruchami učení, zejména na gymnáziu, při kterém je poradna zřízena. V návaznosti na zjištěné vývojové poruchy učení je zařazena individuální reedukace poruch učení u několika klientů. Pro děti před zahájením školní docházky jsou zavedeny edukativně stimulační skupiny. Poradna se zabývá logopedickou nápravou poruch a vad řeči. Pracovníci poradny konzultují vhodné výchovné a vzdělávací postupy s rodiči klientů, pokud o to požádají. Návrhy na integraci žáků s vývojovými poruchami učení jsou podloženy a obsahují všechny náležitosti podle Metodického pokynu MŠMT ČR k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením do škol a školských zařízení čj. 18 996/97-22.

Individuální, skupinová a rodinná terapie není prováděna. Krizová intervenční činnost se nerealizuje. Konzultační činnost s učiteli integrovaných žáků nebyla doložena.

Kvalita intervenční činnosti pedagogicko-psychologické poradny je vzhledem k malé míře provádění a vzhledem k poslání tohoto zařízení na ještě dobré úrovni.

Spolupráce se školami

Pedagogicko-psychologická poradna byla zřízena jako zařízení při Gymnáziu J. G. Mendela v Brně a poskytuje služby především této škole. Činnost poradny se zaměřuje na depistáž specifických vývojových poruch učení, profesní orientaci žáků před ukončením studia, pomoc učitelům a žákům při výchovných a vzdělávacích problémech, pomoc v osobní krizi. Stabilní klientelu tvoří žáci smluvních škol. Žákům a pedagogům dalších škol jsou služby průběžně nabízeny (prostřednictvím informačního letáčku) a také poskytovány. Klientelu tvoří žáci všech typů škol. Dle údajů z výroční zprávy o činnosti se ve školním roce 1998/99 jednalo celkem o 1202 klientů (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2 - přehled o typech škol a počtech žáků evidovaných jako klienti PPP ve školním roce 1998/99

Typ školy	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Jiná SpŠ	SOŠ	G	SOU, U	OU, PŠ	Jiné	Celkem
Počet žáků	220	612	4	0	68	225	61	0	12	1202

Pracovníci osobně navštěvují školy, kde poradna poskytuje svou péči. Jeden psycholog pracuje na Základní škole na Křenové ulici v Brně, na Střední škole pro tělesně postiženou mládež Gemini a plná péče je věnována žákům Gymnázia J. G. Mendela v Brně. Poradna rovněž provádí vyšetření klientů na žádost sociálních pracovníků a kurátorů odborů péče o rodinu a dítě. Dva speciální pedagogové s logopedickou specializací pracují ve školách pravidelně.

Metodickou pomoc učitelům integrovaných žáků se specifickými vývojovými poruchami učení poradna nabízí, v současné době však neprovádí.

Poradna nabízí a realizuje vlastní vzdělávací akce pro učitele různých typů škol, nejvíce pro gymnázium, jehož je součástí.

Úroveň spolupráce pedagogicko-psychologické poradny se školami a dalšími subjekty je dobrá. Spolupráce poradny s gymnáziem, jehož je součástí, je při sledování výchovných a vzdělávacích problémů žáků významná a škole prospěšná.

Primární prevence sociálně-patologických jevů

Poradna se podílí na prevenci sociálně-patologických jevů v gymnáziu, jehož je součástí. Ve spolupráci se školou se realizuje Minimální preventivní program vypracovaný za účelem prevence sociálně-patologických jevů pro školní rok 1999/2000. Program byl pečlivě zpracován sociální pracovníci ve spolupráci s pedagogickými pracovníky. Skupina pedagogů školy a sociální pracovníci se spolu scházejí a vyhodnocují plnění úkolů z plánované činnosti. Jedna z učitelek školy je protidrogovým koordinátorem. Cílem programu je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně-patologickým jevům, snížení rizik a vlivů narušujících sociální a osobnostní vývoj, pozitivní ovlivňování chování dětí a dospívajících ve vztahu k návykovým látkám. Plán je rozpracován na měsíce s osobní odpovědností pracovníků za konkrétní akce. Tato činnost je doložena. Aktivita programu zahrnují spolupráci s K - centrem v Brně, využití videoprojekce, odborné literatury, přednášek významných odborníků v oboru, programovou nabídku klubových akcí gymnázia. Významnými aktivitami jsou dotazníky zjišťující postoje žáků k sociálně-patologickým jevům a psychosociální klima ve třídách. Program obsahuje činnost nejen pro žáky školy, ale i pro pedagogický sbor. Minimální preventivní program se postupně a úspěšně realizuje.

Úroveň aktivit v oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů je velmi dobrá.

Hodnocení činnosti pedagogicko-psychologické poradny

Dominantní je kvalitní diagnostická činnost. Zařízení však neposkytuje odborné služby ve všech plánovaných oblastech, zejména terapeutická činnost není prováděna. Primární prevence sociálně-patologických jevů je velmi dobře zajištěna a realizována. Celkové hodnocení činnosti pedagogicko-psychologické poradny je dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Pedagogicko-psychologická poradna není samostatným právním subjektem. Ředitelka poradny, PhDr. Ivana Holešovská, je vůči zřizovateli v postavení zaměstnance. V hodnocení kvality řízení je proto posuzována řídicí činnost ředitelky poradny v rozsahu jí svěřených kompetencí. Hodnocení řídicí práce vedení Gymnázia J. G. Mendela jako právního subjektu nebylo předmětem inspekčního zjištění.

Plánování

Inspekčnímu týmu byla předložena koncepce vztahující se k původnímu koncepčnímu záměru, a to ke Středisku odborné psychologické pomoci při Gymnáziu J. G. Mendela. Těžištěm plánované činnosti tohoto střediska byly především psychologické služby, prioritně orientované na potřeby studentů vlastního gymnázia a jejich zákonných zástupců, následně pak pro žáky dalších škol. Cílem byl optimální rozvoj osobnosti žáků. Toto středisko bylo rozhodnutím zařizovatelky a MŠMT ČR transformováno na pedagogicko-psychologickou poradnu. Koncepční záměry a směry v činnosti poradny byly ředitelkou ústně deklarovány a následně, na základě požadavku inspekčního týmu, předloženy jako samostatný dokument. Koncepčními cíli jsou zejména: posílení postavení pedagogicko-psychologické poradny v brněnském regionu, zvyšování kvalifikace jejich pracovníků a získání akreditací, spolupráce s výchovnými poradci škol, odborná pomoc pro učitele žáků s vývojovými poruchami učení, spolupráce s rodiči a odbornými pracovišti, informační a přednášková činnost apod. Způsob realizace koncepčních záměrů není naznačen. Jmenované koncepční záměry vycházejí ze statutu schváleného zařizovatelkou dne 1. 9. 1999.

Ředitelka poradny má zpracovaný Plán činnosti Pedagogicko-psychologické poradny při Gymnáziu J. G. Mendela ze dne 1. 9. 1999, který má dvě hlavní části. V první je plánován rozsah a termíny poskytovaných služeb určených žákům všech typů škol bez konkrétní formulace úkolů směrem k jednotlivým pracovníkům. Druhá část se zabývá programem spolupráce poradny s gymnáziem. Tento program je podrobněji rozpracován, postihuje úkoly z oblasti diagnostiky v jednotlivých ročnících gymnázia (s termíny v rozmezí měsíců), obsahuje i seznam odborných přednášek určených k přednesení v rámci pedagogické rady.

Koncepční záměry jsou pojaty obecně, zaměřují se na některé oblasti činnosti, které v současnosti poradna nevykonává. Plánování je konkrétní v programu spolupráce s gymnáziem, v dalších oblastech je plán obecný a neadresný. Úroveň plánování je celkově dobrá.

Organizování

Základním organizačním dokumentem je organizační řád gymnázia upravující postavení jednotlivých organizačních jednotek, stanovující předmět činnosti a práva a povinnosti pracovníků. Organizační řád určuje rovněž vztahy nadřízenosti a podřízenosti, které jsou

následně zobrazeny v organizačním schématu. Z tohoto dokumentu vychází vnitřní organizační řád pedagogicko-psychologické poradny stručně upravující základní kompetence pracovníků. Stávající organizační systém umožňuje účinné řízení.

Vnitřní organizace pracovního času jednotlivých pracovníků je poněkud nepřehledná, většina pracovníků pracuje na zkrácený úvazek, někteří pracovníci se pohybují převážně v terénu, dva pedagogové gymnázia pracují v poradně jen ve stanovené dny, takže se míjejí. Rozpis pracovní doby odborných pracovníků není zveřejněn. Ředitelka poradny na požádání předložila inspekčnímu týmu týdenní pracovní plán.

Ředitelka poradny se účastní pedagogických rad a porad gymnázia. Informace a úkoly z těchto porad jsou předávány ostatním pracovníkům poradny v průběhu operativních porad. Během těchto porad jsou projednávány rovněž záležitosti související s klientelou a provozem poradny. Zápisy jsou vedeny. Zásadní problémy z práce poradny přenáší ředitelka zpět do porad vedení. Tím je zajištěna vzájemná zpětná vazba.

Osobní spisy klientů vede sociální pracovnice. Jsou uloženy v její kanceláři a zabezpečeny před zneužitím. Přístup ke spisům mají s vědomím sociální pracovnice pouze zaměstnanci poradny. Rodičům jsou informace o jejich dětech poskytovány ústně, písemnou zprávou dostávají na požádání. Odborné posudky vystavované na žádost rodičů jsou placenou službou. Nadstandardní služby nabízí poradna za úplatu a jejich ceník je vyvěšen v čekárně.

Pedagogicko-psychologická poradna nabízí rodičům a široké veřejnosti informaci o svých odborných službách prostřednictvím letáku a celé zařízení vydává podrobný informační bulletin.

Organizování pedagogicko-psychologické poradny vychází z organizačního řádu zřizovatelské organizace a navazuje na něj. Je na velmi dobré úrovni. Chybí přehledná (vizuální) informace o pracovní době odborných pracovníků určená veřejnosti.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení poradny je funkční, ředitelka využívá erudice odborných pracovníků ke zkvalitňování výsledků odborné práce. Mají-li pracovníci zájem zvyšovat si kvalifikaci, jsou podporováni, je jim poskytnut dostatečný prostor pro další vzdělávání. Svoji negativní roli však hraje finanční náročnost vzdělávacích akcí. Pravidelný systém a kritéria pro hodnocení pracovníků poradny nejsou vytvořeny. Ředitelka hodnotí kvalitu výkonů pracovníků pouze na základě pozorování jejich práce při každodenním styku. V době konání inspekce pracovala v zařízení psycholožka s minimální praxí. Ředitelka její práci a závěry vyšetření sledovala, v případě potřeby konzultovala a korigovala.

Vedení a motivování pracovníků je na dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka předložila na požádání plán kontrolní činnosti na školní rok 1999-2000. Účinný systém vnitřní kontroly navazující na body tohoto plánu a směřující ke konkrétní kontrole pracovníka není vytvořen. Proto nebylo možné zjistit, jakým způsobem je postupováno v případě zjištěných nedostatků. Dle sdělení ředitelky kontrola činnosti a plnění úkolů u jednotlivých pracovníků probíhá, vše se však odehrává pouze v ústní podobě, zápisy o kontrolních zjištěních nebyly předloženy. Kontrola kvality diagnostické činnosti je nepravidelná, ředitelka poradny nečte ani nepodepisuje všechny zprávy, které z pracoviště odcházejí.

Přestože je zpracován plán kontrolní činnosti, nenavazuje na něj systém účinné kontroly včetně přijímání opatření vůči případným nedostatkům. Úroveň kontrolních mechanismů je ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Celková kvalita řízení pedagogicko-psychologické poradny (v rámci kompetencí stanovených ředitelce poradny zřizovatelskou organizací) je na dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 29 428/98-21 ze dne 25. 11. 1998
- výpis z obchodního rejstříku, vedeného Krajským obchodním soudem v Brně oddíl C, vložka 26048, číslo výpisu 128839/98 ze dne 17. 6. 1998
- statut Pedagogicko-psychologické poradny ze dne 1. 9. 1999
- koncepce Střediska odborné psychologické pomoci
- koncepční záměry Pedagogicko-psychologické poradny
- plán činnosti Pedagogicko-psychologické poradny při Gymnáziu J. G: Mendela
- vnitřní organizační řád Pedagogicko-psychologické poradny
- výroční zpráva o činnosti ve školním roce 1998/99
- minimální preventivní program pro školní rok 1999/2000
- plán dalšího vzdělávání pracovníků na období 1998-2001
- plán kontrolní činnosti ředitelky na školní rok 1999-2000
- osobní spisy klientů
- kniha objednávek klientů
- ambulantní kniha
- seznam používaných testů a pomůcek
- informační bulletin 2000
- personální dokumentace
- jednací protokol

ZÁVĚR

Pozitiva:

- odborná kvalifikace všech pracovníků poradny
- kvalitní diagnostická činnost a konkrétní diagnostické závěry včetně doporučení vhodných postupů
- velmi dobře zpracovaná a realizovaná primární prevence sociálně-patologických jevů

Negativa:

- nedostatečně prováděná intervenční činnost, absence terapií
- převaha jednorázových klientů
- nedostatek kontrolních mechanismů

Rozpočet pedagogicko-psychologické poradny je součástí rozpočtu zřizovatelské organizace. Některé služby nabízí poradna za úplatu. Část z inzerovaných služeb v současné době poradna neposkytuje.

Kvalita činnosti a řízení pedagogicko-psychologické poradny je celkově na dobré úrovni.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ludmila Konopková	Mgr. Ludmila Konopková, v. r.
Členka týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	PhDr. Renáta Ševčíková, v. r.

V Brně dne 1. února 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. 2. 2000

Razítko

PhDr. Ivana Holešovská, v. r.
Podpis ředitelky PPP

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti a kvality řízení pedagogicko-psychologické poradny dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka pedagogicko-psychologické poradny podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují činnost pedagogicko-psychologické poradny
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Brno	2000-02-17	122 068/2000
Zřizovatel Mgr. Miroslava Procházková	2000-02-02	122 067/2000

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2000-02-16	122 004/2000	Připomínky doručeny